

ZARZĄD MIEJSKI
W NOWOGRODZIE BOBRZAŃSKIM

6

MIASTO I GMINA NOWOGRÓD BOBRZAŃSKI

STUDIUM
UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

NOWOGRÓD BOBRZAŃSKI, GRUDZIEŃ 2001 R.

UCHWAŁA NR XXVI/182/02
RADY MIEJSKIEJ W NOWOGRODZIE BOBRZAŃSKIM
z dnia 21 marca 2002 r.

w sprawie: studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Nowogród Bobrzański

Na podstawie art. 18 ust. 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. Nr 142 z 2001 r. poz. 1591) oraz art. 6 ust. 6 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz. U. Nr 15 z 1999 r. poz. 139 z późn. zm.), uchwala się co następuje:

§ 1

Uchwala się studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Nowogród Bobrzański.

1. Studium składa się z następujących części :

a) część opisowa

- informacje wprowadzające
- ocena stanu zagospodarowania i uwarunkowania rozwoju
- kierunki zagospodarowania przestrzennego
- dokumentacja formalno – prawna

b) część graficzna

- miasto Nowogród Bobrzański – zagospodarowanie terenu – stan istniejący 2001 r., skala 1 : 5000
- miasto Nowogród Bobrzański – uwarunkowania rozwoju wynikające ze stanu zainwestowania terenu, skala 1 : 5000
- miasto Nowogród Bobrzański – uwarunkowania rozwoju wynikające ze stanu środowiska przyrodniczego, skala 1 : 5000
- miasto Nowogród Bobrzański – kierunki zagospodarowania przestrzennego, skala 1 : 5000
- miasto Nowogród Bobrzański – infrastruktura sanitarna, skala 1 : 5000
- miasto Nowogród Bobrzański – infrastruktura energetyczna, skala 1 : 5000
- gmina Nowogród Bobrzański – zagospodarowanie terenu – stan istniejący 2001 r., skala 1 : 25000

- gmina Nowogród Bobrzański – uwarunkowania rozwoju, skala 1 : 25000
- gmina Nowogród Bobrzański – kierunki zagospodarowania przestrzennego, skala 1 : 25000
- gmina Nowogród Bobrzański – ochrona środowiska przyrodniczego, skala 1 : 25000
- gmina Nowogród Bobrzański – ochrona dóbr kultury, skala 1 : 25000
- gmina Nowogród Bobrzański – infrastruktura sanitarna i energetyczna, skala 1 : 25000

2. Studium określa :

- a) uwarunkowania rozwoju miasta i gminy obejmujące czynniki i przesłanki, które wymagają uwzględnienia w polityce przestrzennej
- b) kierunki zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy obejmujące cele polityki przestrzennej i zasady ich realizacji.

§ 2

Uwarunkowania rozwoju miasta i gminy

1. Do czynników korzystnych dla rozwoju miasta i gminy zalicza się :

- a) położenie miasta i gminy sprzyjające współpracy międzynarodowej, przede wszystkim z Niemcami oraz dobre powiązanie z siecią dróg o znaczeniu krajowym,
- b) potencjał gospodarczy gminy, jej wielofunkcyjny charakter oraz dobry stan istniejącego zainwestowania,
- c) obszary lasów zajmujące ok. 62 % powierzchni gminy, stanowiące jej główne bogactwo naturalne i stwarzające podstawę aktywizacji gospodarczej w oparciu o surowce leśne oraz bardzo dobry stan gospodarki leśnej,
- d) możliwość rozwoju przetwórstwa rolno-spożywczego przy wykorzystaniu miejscowych surowców,
- e) udokumentowane złoża surowców naturalnych obejmujące przede wszystkim złoża kruszyw naturalnych położone w dolinie Bobru,
- f) atrakcyjność krajobrazową terenów usytuowanych w dolinie Bobru sprzyjającą rozwojowi funkcji rekreacyjnej,
- g) obszary niezainwestowane w Nowogrodzie Bobrzańskim korzystne dla procesów urbanizacyjnych, obejmujące tereny sąsiadujące z zainwestowaniem miejskim o pow. ok. 120 ha,

- h) rezerwy w wydajności ujęcia wody w mieście, zabezpieczające jego wzrost do wielkości ok. 7000 mieszkańców,
- i) bardzo wysoki wskaźnik zwodociągowania wsi wynoszący ok. 85 % ludności wiejskiej,
- j) gminne składowisko odpadów o parametrach technicznych uwzględniających ochronę środowiska, mogące oprócz miasta obsłużyć obszar całej gminy.

2. Do ograniczeń rozwojowych miasta i gminy zalicza się :

- a) spadek znaczenia funkcji przemysłowej, stanowiącej główny czynnik miastotwórczy w rozwoju miasta,
- b) średnie klasy bonitacyjne gleb nie sprzyjające intensyfikacji gospodarki rolnej,
- c) rozdrobnioną strukturę powierzchniową indywidualnych gospodarstw rolnych oraz trudności w zagospodarowaniu i prywatyzacji państwowych gruntów rolnych,
- d) konieczność realizacji systemu zaopatrzenia w gaz miasta oraz wiejskiej sieci osadniczej,
- e) niezadawalający stan techniczny dróg gminnych i powiatowych ; konieczność sukcesywnej ich modernizacji, obejmującej przede wszystkim ulepszenie nawierzchni,
- f) tereny zalewowe i zagrożone powodzią wzdłuż rzeki Bóbr, stanowiące barierę w integracji przestrzennej organizmów miejskich Nowogrodu Bobrzańskiego położonych po przeciwnych stronach rzeki,
- g) zasięg uzbrojenia terenu w sieć kanalizacji sanitarnej nie obejmujący w całości istniejącego zainwestowania miejskiego ; konieczność dobrojenia tych terenów,
- h) zagrożenie powodziowe, które wywołuje rzeka Bóbr dla terenów położonych wzdłuż jej brzegów,
- i) nakładanie się ruchu tranzytowego na kierunku Zielona Góra – Żary i Lubsko oraz miejskiego w zachodniej części miasta, położonej po zachodniej stronie rzeki Bóbr.

§ 3

Kierunki zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy.

1. Przyjmuje się jako najważniejsze następujące cele polityki przestrzennej :
- a) tworzenie atrakcyjnych i różnicowanych możliwości dla rozwoju gospodarczego miasta i poprawy jakości życia mieszkańców,

- b) poprawę struktury funkcjonalno – przestrzennej miasta i podniesienie poziomu ładu przestrzennego,
- c) ochronę środowiska przyrodniczego i kulturowego miasta

2. Osiągnięcie tych celów obejmuje sfery działań rozumianych jako przedsięwzięcia będące programami o charakterze długoterminowym, w zakresie :

- a) infrastruktura społeczna
 - stymulacja budownictwa mieszkaniowego powiązana z przygotowaniem terenów dla różnych form zamieszkania w mieście,
 - modernizacja bazy usługowej w zakresie kultury, oświaty oraz sportu i rekreacji w Nowogrodzie Bobrzańskim oraz we wsiach : Bogaczów, Dragowina, Niwiska, Kotowice, Przybymierz i Urzuty,
 - odbudowa i rewaloryzacja zespołów pałacowo – parkowych
 - rozwój agroturystyki
- b) struktura funkcjonalno – przestrzenna
 - modernizacja ośrodków usługowych w Nowogrodzie Górnym i Dolnym mająca na celu podniesienie ich sprawności usługowej
 - opracowanie i realizacja programu mającego na celu zagospodarowanie na cele rekreacyjne terenów usytuowanych w Nowogrodzie Górnym nad Bobrem, jako ognia integrującego organizmy miejskie położone po przeciwnym brzegach rzeki Bóbr
 - realizacja systemu ciągów pieszych i ścieżek rowerowych zapewniających dogodnie powiązania komunikacyjne na terenie miasta, a szczególnie organizmów miejskich położonych po przeciwnych stronach rzeki Bóbr
 - uporządkowanie zabudowy ośrodków produkcji rolnej i hodowli stanowiących „pustostany”
- c) komunikacja
 - realizacja obwodnicy miejskiej mającej na celu wyeliminowanie ruchu tranzytowego z miasta na kierunku Zielona Góra – Żary i Lubsko, do przejść granicznych z Niemcami
 - utworzenie ciągu komunikacyjnego Nowa Sól – Koźuchów
 - Krosno Odrzańskie poprzez powiązanie dróg wojewódzkich nr 288 i 290 projektowaną obwodnicą wsi Bogaczów i drogą powiatową nr 216, której parametry

techniczne winny być podniesione do kategorii drogi wojewódzkiej

- realizacja programu mającego na celu sukcesywną modernizację i ulepszenie nawierzchni dróg powiatowych i gminnych
 - sukcesywna realizacja systemu ścieżek rowerowych
- d) infrastruktura techniczna
- opracowanie i realizacja systemu ochrony przeciwpowodzowej terenów położonych w dolinie Bobru w powiązaniu z programem wojewódzkim
 - realizacja programu obejmującego gazyfikację miasta i gminy
 - zakończenie realizacji programu związanego ze zwodociągowaniem wsi
 - sukcesywna realizacja systemu kanalizacji sanitarnej na obszarach wsi
 - sukcesywna rozbudowa systemu kanalizacji sanitarnej na obszarze miasta

3. Akceptuje się strukturę funkcjonalno – przestrzenną miasta i gminy określoną na planszach „Kierunki zagospodarowania przestrzennego”, obejmującą:

- a) strefy funkcjonalno – przestrzenne i warunki dotyczące ich zagospodarowania
- b) układ komunikacyjny

4. Akceptuje się określone w studium kierunki ochrony środowiska przyrodniczego i wartości kulturowych.

§ 4

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Miejskiemu.

§ 5

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega wywieszeniu na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Nowogrodzie Bobrzańskim.

POWIATOWY RZĄD
Nowogrodek Bobrzański
P. P. P.

SPIS TREŚCI

I INFORMACJE WPROWADZAJĄCE

1. Podstawa prawna opracowania str. 1
2. Jednostka projektowa str. 1
3. Charakterystyka prawna studium str. 1
4. Części składowe studium str. 3
5. Bibliografia str. 4

II OCENA STANU ZAGOSPODAROWA I UWARUNKOWANIA ROZWOJU

1. Położenie gminy i miasta str. 6
2. Funkcje gminy i miasta str. 6
3. Sieć osadnicza str. 7
4. Charakterystyka funkcjonalno – przestrzenna miasta str. 9
5. Uwarunkowania społeczno – gospodarcze str. 10
 - 5.1 Podstawowe informacje statystyczne o gminie str. 10
 - 5.2 Ludność i zatrudnienie str. 11
 - 5.3 Infrastruktura społeczna str. 17
 - 5.4 Mieszkalnictwo str. 25
 - 5.5 Przemysł str. 28
 - 5.6 Rolnictwo str. 30
 - 5.7 Leśnictwo str. 32
 - 5.8 Turystyka i wypoczynek str. 33
 - 5.9 Stan gospodarki gminy str. 34
6. Środowisko przyrodnicze str. 39
 - 6.1 Rzeźba terenu, geomorfologia i hydrografia str. 39
 - 6.2 Warunki geologiczne str. 41
 - 6.3 Warunki klimatyczne str. 42
 - 6.4 Higiena atmosfery str. 44
 - 6.5 Flora i fauna str. 44
 - 6.6 Obszary i obiekty podlegające ochronie prawnej str. 47

6.7	Obszary rolniczej przestrzeni produkcyjnej	str. 50
6.8	Złoża surowców mineralnych	str. 51
6.9	Tereny zalewowe i zagrożone powodzią rzeki Bóbr.	str. 51
6.10	Obszary zdegradowane i wymagające rekultywacji.	str. 52
6.11	Synteza uwarunkowań wynikających ze stanu środowiska przyrodniczego	str. 52
7.	Uwarunkowania wynikające z ochrony wartości kulturowych	str. 54
8.	Uwarunkowania wynikające z istniejącego stanu zagospodarowania.	str. 63
9.	Komunikacja	str. 66
9.1	Komunikacja drogowa	str. 66
9.2	Komunikacja kolejowa	str. 70
10.	Infrastruktura techniczna	str. 70
10.1	Zaopatrzenie w wodę	str. 70
10.2	Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków	str. 73
10.3	Usuwanie odpadów	str. 76
10.4	Zaopatrzenie w gaz	str. 77
10.5	Ciepłownictwo	str. 77
10.6	Elektroenergetyka	str. 79
11.	Uwarunkowania rozwoju - synteza	str. 80
11.1	Walory miasta i gminy . Możliwości rozwojowe i preferencje	str. 80
11.2	Ograniczenia rozwoju. Bariery	str. 80
11.3	Konflikty i zagrożenia	str. 81
11.4	Uwarunkowania wynikające z potrzeb i aspiracji społeczeństwa	str. 81

III KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

1.	Kierunki rozwoju społeczno - gospodarczego	str. 82
1.1	Cele rozwoju gminy i miasta	str. 82
1.2	Prognozy społeczno – gospodarcze	str. 83
1.3	Rozwój funkcji gospodarczych	str. 88
2.	Kierunki rozwoju struktury funkcjonalno - przestrzennej	str. 90
2.1	Strefy polityki przestrzennej	str. 91
2.2	Tereny ofertowe	str. 93

- 3. Kierunki rozwoju komunikacji str. 93
 - 3.1 Komunikacja drogowa str. 93
 - 3.2 Ścieżki rowerowe str. 96
 - 3.3 Komunikacja kolejowa str. 96
- 4. Kierunki rozwoju infrastruktury technicznej str. 96
 - 4.1 Zaopatrzenie w wodę str. 96
 - 4.2 Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków str. 99
 - 4.3 Usuwanie odpadów str. 101
 - 4.4 Zaopatrzenie w gaz str. 102
 - 4.5 Ciepłownictwo str. 102
 - 4.6 Elektroenergetyka str. 103
- 5. Ochrona środowiska przyrodniczego str. 104
 - 5.1 Obszary i elementy środowiska przyrodniczego objęte ochroną prawną str. 104
 - 5.2 Obszary i elementy środowiska przyrodniczego wymagające ochrony str. 104
- 6. Ochrona wartości kulturowych str. 105
- 7. Kierunki działań uwzględniających potrzeby osób niepełnosprawnych str. 106
- 8. Główne cele polityki przestrzennej str. 107
- 9. Obszary wymagające sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego str. 109

IV DOKUMENTACJA FORMALNO – PRAWNA

- 1. Wnioski organów administracji i instytucji
- 2. Wnioski Rad Sołeckich i osób fizycznych
- 3. Opinie

I. INFORMACJE WPROWADZAJĄCE

1. PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA

- 1.1. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz. U. Nr 15 z 1999 r. poz. 139 z późn. zm.)
- 1.2. Uchwała nr XVII/111/2000 Rady Miasta i Gminy w Nowogrodzie Bobrzańskim z dnia 27 listopada 2000 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Nowogród Bobrzański.

2. JEDNOSTKA PROJEKTOWA

Biuro Planowania Przestrzennego i Usług & MC Spółka z o.o.
w Zielonej Górze, ul. Kupiecka 21.

- mgr inż. arch Teodor Adamus, nr upr. urb. 745/88
- główny projektant
- mgr Urszula Gašior, nr upr. urb. 1367/94
- zagadnienia społeczno – gospodarcze
- mgr Edward Gašior
- ochrona środowiska i dóbr kultury
- mgr inż. Iwona Czaplńska
- mgr inż. Marek Czaplński
- infrastruktura sanitarna, gazownictwo, ciepłownictwo
- inż. Leon Reczuch
- elektroenergetyka

3. CHARAKTERYSTYKA PRAWNA STUDIUM

Zgodnie z art. 6 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest podstawowym instrumentem kształtowania polityki przestrzennej na obszarze gminy.

W studium uwzględniono uwarunkowania wynikające z:

- dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu
- występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów szczególnych
- stanu i funkcjonowania środowiska przyrodniczego i kulturowego, w tym stanu rolniczej przestrzeni produkcyjnej
- prawa własności gruntów
- jakości życia mieszkańców

- zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych

Dotychczas, politykę przestrzenną miasta i gminy określają :

1. Miejscowy plan ogólny zagospodarowania przestrzennego gminy Nowogród Bobrzański uchwalony uchwałą nr XXIV/138/92 RMiG z dnia 3 grudnia 1992 r. (Dz. Urz. Woj. Ziel. Nr 2 poz. 23 z 1994 r.)
2. Miejscowy plan ogólny zagospodarowania przestrzennego miasta Nowogród Bobrzański uchwalony uchwałą nr XIX/108/92 RMiG z dnia 14 lutego 1992 r. (Dz. Urz. Woj. Ziel. Nr 8 poz. 92 z 1992 r.) z wprowadzoną zmianą uchwaloną uchwałą nr XVII/106/96 RMiG z dnia 26 kwietnia 1996 r. (Dz. Urz. Woj. Ziel. Nr 7 poz. 69 z 1996 r.)
3. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Nowogród Bobrzański – obszar przy ul. Leśnej, uchwalony uchwałą nr IV/31/94 RMiG z dnia 4 listopada 1994 r. (Dz. Urz. Woj. Ziel. Nr 15 poz. 118 z 1994 r.)
4. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Nowogród Bobrzański – obszar w rejonie ul. Lipowej, uchwalony uchwałą nr XXIII/137/97 RMiG z dnia 5 marca 1997 r. (Dz. Urz. Woj. Ziel. Nr 7 poz. 56 z 1997 r.)
5. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Nowogród Bobrzański – obszar w rejonie ul. Generała Waltera, uchwalony uchwałą nr VI/27/99 RMiG z dnia 30 marca 1999 r. (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego Nr 20 poz. 128 z 1999 r.)
6. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, Krzystkowice – osiedle domków jednorodzinnych przy ul. Dworcowej, uchwalony uchwałą nr XX/56/81 RNMiG z dnia 26 czerwca 1981 r. (Dz. Urz. Woj. Ziel. Nr 6 poz. 46 z 1981 r.)
7. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, Krzystkowice – osiedle domków jednorodzinnych przy ul. Generała Waltera, uchwalony uchwałą nr XV/74/86 RNMiG z dnia 18 grudnia 1986 r. (Dz. Urz. Woj. Ziel. Nr 2 poz. 40 z 1987 r.)
8. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, wieś Białowice – osiedle domków jednorodzinnych, uchwalony uchwałą nr XV/73/96 RNMiG z dnia 18 grudnia 1986 r. (Dz. Urz. Woj. Ziel. Nr 2 poz. 39 z 1987 r.)
9. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, wieś Niwiska – teren przeznaczony pod usługi oświaty, uchwalony uchwałą nr XVI/104/2000 RMiG z dnia 14 września 2000 r. (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego Nr 7 poz. 65 z 2001 r.)

Niniejsze studium, zgodnie z dyspozycją ustawy określa uwarunkowania i kierunki dalszego rozwoju przestrzennego gminy. Zawarty w studium zakres informacji może być wykorzystany nie tylko dla wdrażania polityki przestrzennej, ale także dla promocji rozwoju gminy, opracowywania

programów gospodarczo – inwestycyjnych oraz ofert lokalizacyjnych adresowanych do potencjalnych inwestorów krajowych i zagranicznych. Ponadto, studium stanowi podstawę do negocjacji warunków wprowadzania programów wojewódzkich i rządowych do planów miejscowych zagospodarowania przestrzennego oraz do podejmowania bieżących decyzji administracyjnych.

Studium uchwalone przez radę gminy nie jest przepisem gminnym i nie stanowi podstawy do wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Jest natomiast podstawą do sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Ustalenia studium są wprowadzane do obiegu prawnego poprzez plany miejscowe, a zarząd gminy każdorazowo bada spójność projektu planu miejscowego z polityką przestrzenną gminy określoną w studium.

4. CZĘŚCI SKŁADOWE STUDIUM

Część opisowa

- informacje wprowadzające
- ocena stanu zagospodarowania i uwarunkowania rozwoju
- kierunki zagospodarowania przestrzennego
- dokumentacja formalno – prawna

Część graficzna

- miasto Nowogród Bobrzański – zagospodarowanie terenu – stan istniejący 2001 r., skala 1 : 5000
- miasto Nowogród Bobrzański – uwarunkowania rozwoju wynikające ze stanu zainwestowania terenu, skala 1 : 5000
- miasto Nowogród Bobrzański – uwarunkowania rozwoju wynikające ze stanu środowiska przyrodniczego, skala 1 : 5000
- miasto Nowogród Bobrzański – kierunki zagospodarowania przestrzennego, skala 1` : 5000
- miasto Nowogród Bobrzański – infrastruktura sanitarna, skala 1 : 5000
- miasto Nowogród Bobrzański – infrastruktura energetyczna, skala 1 : 5000
- gmina Nowogród Bobrzański – zagospodarowanie terenu – stan istniejący 2001 r., skala 1 : 25000
- gmina Nowogród Bobrzański – uwarunkowania rozwoju, skala 1 : 25000

- gmina Nowogród Bobrzański – kierunki zagospodarowania przestrzennego, skala 1 : 25000
- gmina Nowogród Bobrzański – ochrona środowiska przyrodniczego, skala 1 : 25000
- gmina Nowogród Bobrzański – ochrona dóbr kultury, skala 1 : 25000
- gmina Nowogród Bobrzański – infrastruktura sanitarna i energetyczna, skala 1 : 25000

5. BIBLIOGRAFIA

- Bolesław Malisz – Zarys teorii kształtowania układów osadniczych, 1981 r.
- August Lösch – Gospodarka przestrzenna, 1994 r.
- Strategia rozwoju województwa lubuskiego, 2000 r.
- Strategia miasta i gminy Nowogród Bobrzański, 1998 r.
- Materiały Urzędu Statystycznego w Zielonej Górze dotyczące Rocznika Statystycznego Województwa Lubuskiego 2001 r.
- Prognoza ludności Polski wg województw na lata 1996 – 2020, GUS 1997 r.
- Dane statystyczne i informacje organów administracji rządowej, samorządowej i instytucji
- Stan środowiska w województwie lubuskim, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze, Zielona Góra – Gorzów Wlkp. 1999 r.
- Opracowanie fizjograficzne ogólne gminy Nowogród Bobrzański w skali 1 : 10000. Wielobranżowe Przedsiębiorstwo Usługowo – Produkcyjne „URGEOS” Sp. z o.o., Wrocław 1989 r.
- Opracowanie fizjograficzne ogólne miasta Nowogród Bobrzański w skali 1 : 5000. Przedsiębiorstwo Dokumentacyjno – Projektowe „AKSZAK” Sp. z o.o., Wrocław 1990 r.
- Program retencji korytowej i zbiornikowej w województwie zielonogórskim. Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych, Zielona Góra 1996 r.
- Inwentaryzacja przyrodnicza gminy Nowogród Bobrzański. Liga Ochrony Przyrody, Z.U. „Natura”, Zielona Góra 1996 r.
- Dokumentacja hydrogeologiczna dla ustalenia stref ochronnych czwartorzędowego zbiornika wód podziemnych GZWP-301 Zasieki – Nowa Sól, na odcinku Nowogród Bobrzański – Nowa Sól. Przedsiębiorstwo Geologiczne we Wrocławiu „PROXIMA”, Spółka Akcyjna, Wrocław 2001 r.

- Dokumentacje złożowo – surowcowe. Archiwum Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego – Wydział Ochrony Środowiska, Zielona Góra
- Lasy państwowe – Raport za 1996 r., Warszawa 1997 r.
- Trwały rozwój lasów w Polsce. Stan i zamierzenia Ministerstwa Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa, Warszawa 1998 r.
- Zasoby kulturowe województwa zielonogórskiego Urząd Wojewódzki, Zielona Góra 1993
- Rejestr oraz ewidencja zabytków gminy Nowogród Bobrzański. Archiwum Wojewódzkiego Oddziału Służby Ochrony Zabytków – Zielona Góra, ul. Kopernika 1
- Krajobrazy Dziedzictwa Narodowego nr 1/2000. Ośrodek Ochrony Zabytkowego Krajobrazu, Warszawa
- Zabytki woj. zielonogórskiego. Stanisław Kowalski, LTN Zielona Góra 1987 r.